

memo

aan: Jan Oosterhout Ontwikkeling B.V.
van: SAB
ons kenmerk: GEST/HEND/160425.01
datum: 30 augustus 2017
betreft: mitigatieplan huismus
Haps, Vivellihof

AANLEIDING

Op de Margrietstraat 7 te Haps bevindt zich een sportcentrum. Jan Oosterhout Ontwikkeling B.V. is voornemens om op deze locatie nieuwbouw te realiseren. Hiertoe wordt de bestaande bebouwing gesloopt. De beoogde herontwikkeling van het plangebied past niet in het geldende bestemmingsplan. Derhalve dient een wijzigingsplan te worden vastgesteld.

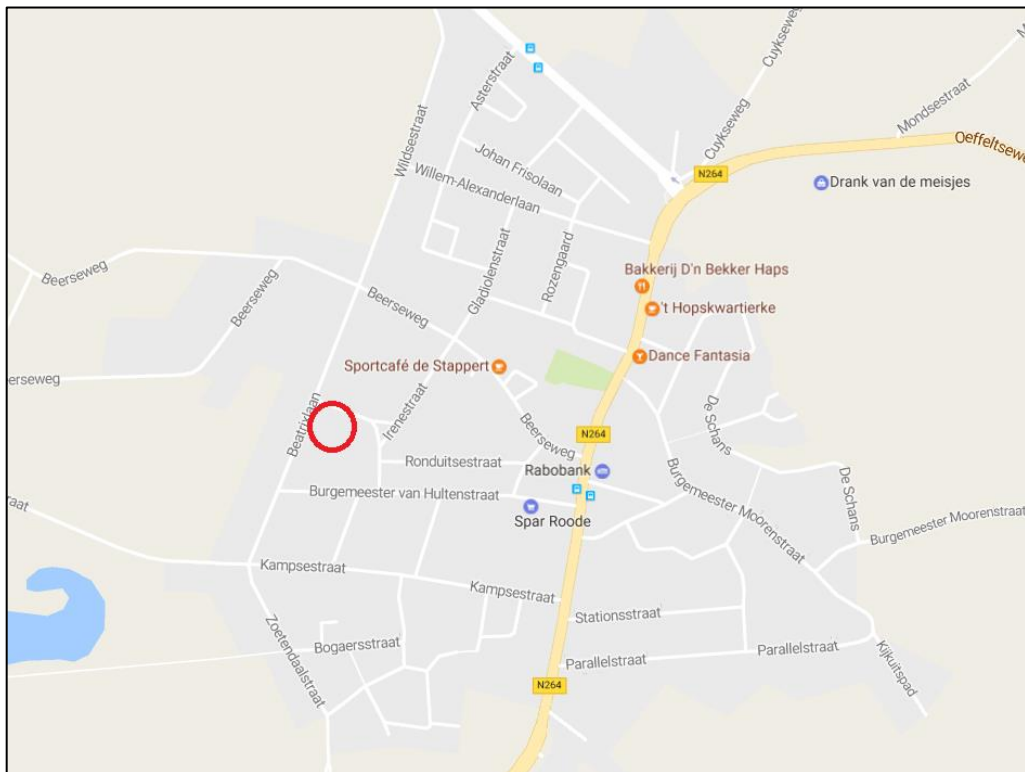
Bij alle ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Daarom heeft SAB reeds in 2017 een quick scan natuur en nader soortgericht onderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat in het plangebied essentiële groen aanwezig is dat beschutting en voedsel biedt voor de huismus. Het goed functioneren van de jaarrond beschermde nesten van de huismus in de directe omgeving is hiervan afhankelijk. Indien door de geplande werkzaamheden en/of het verwijderen van het essentiële groen de functionaliteit van de huismusnesten negatief wordt beïnvloed is mogelijk sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om een dergelijke overtreding te voorkomen. Voorliggend mitigatieplan zet uiteen welke mitigerende maatregelen getroffen moeten worden.

PLANGEBIED

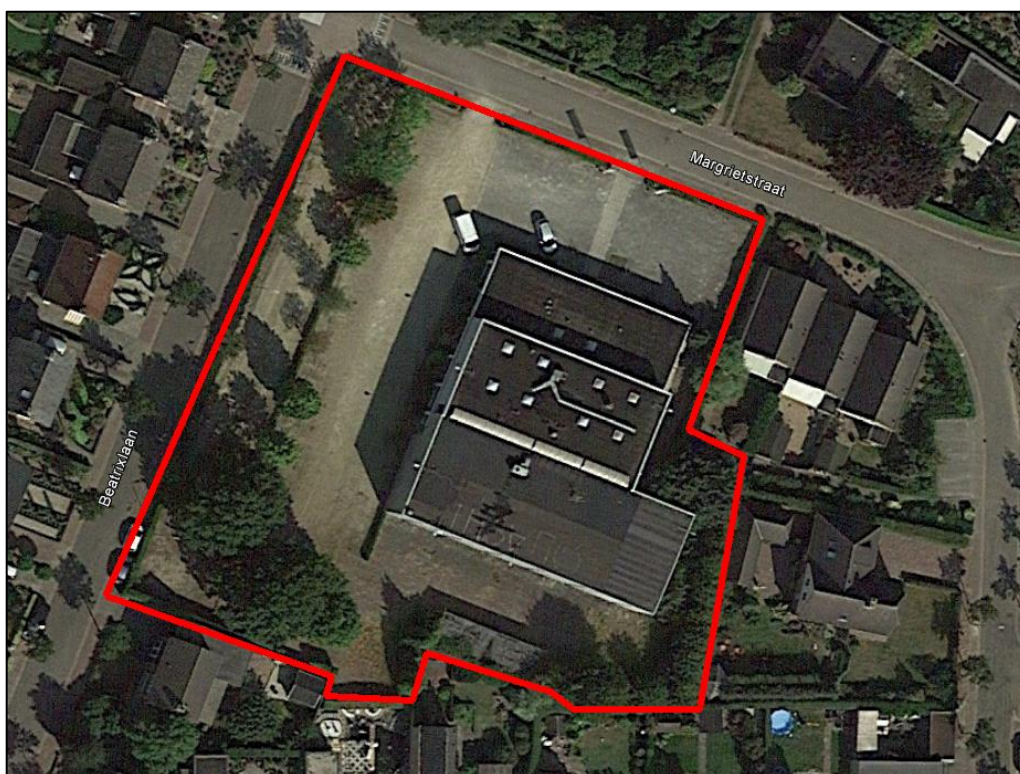
HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied bevindt zich in de kern van Haps (gemeente Cuijk, provincie Noord-Brabant). Haps is een klein dorp ten zuiden van Cuijk. De omgeving van Haps kenmerkt zich door agrarische gronden en dorpen als Mill, Sint Hubert en Rijkevoort. De N264 en de A73 zijn de voor Haps belangrijkste verkeersaders.

Het plangebied ligt in een woonwijk met voornamelijk vrijstaande huizen en twee-onder-een-kapwoningen. Het plangebied ligt aan de rand van Haps. Ten westen van het plangebied liggen kleinschalige agrarische gronden. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het plangebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps.
 Bewerking: SAB.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: NDFP. Bewerking: SAB.

TOEKOMSTIGE SITUATIE

In de toekomstige situatie zal nieuwbouw, bestaande uit rij-, vrijstaande- en twee-onder-een-kapwoningen in het plangebied zijn gerealiseerd. Navolgende afbeelding is een indicatieve verkaveling van het plangebied.

Indicatieve verkaveling plangebied (Bron: Bulkens Architecten).

OVERWEGING NOODZAAK ONTHEFFING

Indien handelingen (zoals de geplande ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied) ervoor zorgen dat verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1) worden overtreden, mogen deze enkel uitgevoerd worden als men in het bezit is van een ontheffing Wet natuurbescherming. Door het treffen van voldoende mitigerende maatregelen kan echter voorkomen worden dat met de geplande handelingen sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming. De provincie Noord-Brabant acht het dan niet noodzakelijk om een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen. Voorliggend mitigatieplan zet uiteen, dat met de geplande ruimtelijke ontwikkeling altijd voldoende dekking en voedsel aanwezig zal zijn in tijdelijke of permanente vorm. Als aan de voorwaarden uit dit plan wordt voldaan, worden voldoende mitigerende maatregelen getroffen en is een ontheffing Wet natuurbescherming dan ook niet noodzakelijk.

TIJDELIJKE MITIGERENDE MAATREGELEN

In dit hoofdstuk wordt uitgewerkt welke mitigerende maatregelen getroffen moeten worden om overtreding van een verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming aangaande de huismus te voorkomen. Per aspect worden enkele voorbeelden gegeven van hoe een en ander vormgegeven kan worden. In deze fase van de plannen kan echter nog geen definitieve specifieke aanpak genoemd worden. In een later stadium en ruim voor de start van de werkzaamheden zullen de opdrachtgever en een ecoloog met kennis van de huismus de precieze invulling van de mitigerende maatregelen bepalen. Dit wordt vervolgens vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Dit protocol zal aanwezig zijn op de werklocatie en bekend zijn bij alle betrokken partijen.

BESCHUTTING

Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden dient te allen tijde voldoende beschutting voor de huismus aanwezig te zijn. Dit kan op verschillende manieren gerealiseerd worden. Hieronder worden twee mogelijkheden uitgewerkt.

- 1 Een mogelijkheid is om speciale constructies aan de randen van het plangebied te plaatsen. Deze beschuttingsconstructies op palen bevatten gaas waartussen allerlei takken zijn aangebracht, zodat ruimtes ontstaan waar huismussen beschutting kunnen vinden. Navolgende afbeelding toont een voorbeeld van een dergelijke constructie.

- 2 Een andere mogelijkheid is om drie bouwhekken in een driehoek met elkaar te verbinden en dit op te vullen met struikmateriaal.

Bij beide mogelijkheden dient aan navolgende aspecten voldaan te worden om de effectiviteit zo hoog mogelijk te maken:

- Voldoende constructies dienen geplaatst te worden om de te verwijderen beschutting te vervangen.
- Ze moeten gerealiseerd zijn enkele maanden voordat de essentiële struiken verwijderd worden.
- De locatie dient in overleg met een ecooloog met kennis van de huismus bepaald te worden.
- De beschuttingsconstructie dienen op de locatie aanwezig te blijven totdat voldoende permanente beschutting in het plangebied aanwezig is.

VOEDSEL

Ook moet in de periode dat de essentiële struiken verwijderd zijn voldoende voedsel aanwezig blijven. Door het bijvoeren van de huismus wordt de voedselvoorziening voor de rond het plangebied aanwezige nestplaatsen van de huismus gewaarborgd. Het bijvoeren vindt plaats voor de start van de werkzaamheden en totdat de permanente voedselvoorzieningen functioneel zijn. Op deze manier is continu voldoende voedsel voor de huismusnesten in de omgeving van het plangebied aanwezig, ook al wordt het opgaand groen in het plangebied verwijderd.

Het aangeboden voedsel dient uit twee verschillende soorten voer bestaan. Het gehele jaar door dienen zaden worden aangeboden. Dit is voedsel voor volwassen huismussen. Tijdens de broedperiode (half maart tot en met half augustus) dient ook eiwitrijk voedsel aanwezig te zijn, speciaal voor jonge huismussen. Hieronder worden twee voorbeelden genoemd van hoe het

voedsel kan worden aangeboden.

- 1 Het voer kan aangeboden worden in de tuinen van de omliggende bewoners van het plangebied op een voedertafel. Door het plaatsen van een open voedertafel, in plaats van een tafel met een dak, kunnen de huismussen de omgeving goed in de gaten houden. Een ecoloog met kennis van de huismus kan in samenspraak met de bewoners de precieze locatie van de voedertafel bepalen. De bewoners worden dan verder geïnstrueerd over hoe ze de voedertafel moeten onderhouden.
- 2 Een tweede mogelijkheid is, om het voedsel aan te bieden in de tijdelijke beschutting die zal worden geplaatst. Vooral de houten beschuttingsconstructie biedt goede mogelijkheden om ook voedsel in of bij aan te bieden. Iemand dient dan in de gaten te houden dat altijd voldoende voedsel in de constructies aanwezig is.

PERMANENTE MITIGERENDE MAATREGELEN

In de uiteindelijke situatie zal de huidige essentiële struikenhaag voldoende zijn vervangen, zodat wederom voldoende voedsel en dekking aanwezig zal zijn in het plangebied. Huismussen vinden beschutting en voedsel vooral in dichte bloeiende, groenblijvende en/of stekelige struiken (zoals meidoorn of liguster) van minimaal drie meter hoogte. Ook een weelderig groeiende klimplant (zoals klimop) is uiterst geschikt. Daarnaast zijn bepaalde boomsoorten voor dekking (conifeer) en als voedselbron (zomereik) ook geschikt. De specifieke maatregelen die getroffen zullen worden, zullen uitgewerkt zijn in het ecologisch werkprotocol.

Zolang de permanente voorzieningen nog niet voldoende functioneel zijn, omdat ze bijvoorbeeld nog moeten groeien, zullen de tijdelijke voorzieningen in stand worden gehouden.

BIJLAGE 1

WETTELIJK KADER

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming.

Verboden en zorgplicht

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde dier- en plantensoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zo veel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Het vernielen van nesten is verboden en het verstoren van nesten is enkel toegestaan indien geen sprake is van een negatieve invloed op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten

Naast de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen, om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om de plantensoorten opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. De provincie Noord-Brabant heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.1.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de Vogelrichtlijnsoorten, de Habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna.

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.